

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΦΡΑΝΣ ΧΕΡΤΣΕΚ : «Η «Μπλέ Άλεπού» (Θί-
ασος Κοτοπούλη).— ΝΟΕΛ ΚΑΟΥΑΡΤ : «Η Κα
Μαρκηδία επιδοτρέφει» (Θίασος Άνδρεάδη).

Η «Μπλέ Άλεπού», ή χαριτωμένη κωμωδία του Φράνς Χέρτσεκ, που παίζεται από το θέατρο Κοτοπούλη, είναι ένα έργο πολύ πρωτότυπο. Όχι βέβαια στο θέμα του που μαντεύεται σχεδόν από την αρχή ή εξέλιξή του, μήτε στη δράση του που δεν είναι ούτε πλούσια, ούτε έντονη, παρά στο διάλογό του και στην εξαιρετική μαεστρία που χαρακτηρίζει την ψυχολογία των δυο κυριότερων ήρώων, της Ίλόνας και του Τιμπόρ. Ένας έρωτας μυστικός, σχεδόν άποτραβηγμένος στο ύποσυνείδητο, (τουλάχιστο για τον άνδρα) ξεσπά σε άεναντες διενέξεις, ακροβολισμούς μίσους και ξεσπάσματα ζήλειας κι' έχθρότητας. Ένα σκάνδαλο, που με γοητευτική επιδεξιότητα δεν αφήνει ο συγγραφέας ν' αποδειχθεί αν ήταν βάσιμη ή αίτια του, γίνεται άφορμή να ξεσπάσει πιο έμπρακτα ή πολεμική του πρωτότυπου έραστή, που γίνεται μηνυτής και κακόβουλος φίλος και προδίδει στον άνδρα πως άπατήθηκε από τη γυναίκα του. Τ' άντρόγυνο χωρίζει κι' ή γυναίκα, που μέσα στην περηφάνεια της δεν καταδέχεται ν' άπολογηθεί, χάνει μαζί και το σύζυγο και το φίλο που μυστικά και, ένσυνείδητα αυτή, άγαπούσε. Τη δυστυχία της δεν την φέρνει βαριά. Έχει συλλάβει επί τέλους το πολυτίμο μυστικό : Όλη εκείνη ή κακία, ή ζήλεια, ή δυσπιστία ήταν κρυμμένη άγάπη. Όμως πληγώνει άλύπητα κι' αυτή και φεύγει άλύγιστη. Στην τρίτη πράξη ή τέχνη της γυναίκας κι' ή φλόγα της καρδιάς της μαζί νικούν τον άνδρα και κερδίζουν διπλή νίκη : Την άγάπη του και την πίστη του. Ό ίδιος τώρα ζητά να πείσει την ήρωίδα και, φυσικά, πρώτα απ' όλα τον έαυτό του, πως ή ύποψία του δεν ήταν σωστή. Την έξαγνίζει, κουρελιάζοντας ένα ένα τα έπιχειρήματα, που ο ίδιος είχε τόσο δαιμονικά συνταιριάσει εις βάρος της.

Περιορίστηκα σ' αυτούς τους δυο ήρωες, παρ' όλο που κι' ο σύζυγος κι' ή άνηψιά του κι' ο καταχτητής άκόμη έχουν άρκετά καλή διαγραφή χαρακτήρων, γιατί το κυριότερο θέλημα του έργου, που σε κάνει να το παρακολουθείς άνετα, αν κι' εξέλισσεται σε διαρκείς διαλεχτικές άψιμαχίες, είναι αυτή ή κατά μέτωπο, ως πούμε, άντιπαράσταση, σ' όλο πέρα πέρα το έργο, των δυο πρωτότυπων αυτών προσώπων. Διαρκής άχτινοβολία πνεύματος, σπινθήρες από άνενα άκονιζόμενους κεραυνούς, διαξιφισμοί μίσους και περηφάνειας, που άνάμεσα τους άστράφτει φευγαλέα το φεγγοβόλημα της άγάπης που δεν αφήνει το φως του να κυριαρχήσει και να γαληνέψει τον πόλεμο. Σπάνια συναντά κανείς τέτοιο ζωηρό κι' άδιάπτωτο σ' ένταση διάλογο... Αύτός, κρατώντας ζωηρότατα το ένδιαφέρον μας, σκεπάζει τις άλλες έλλειψεις του έργου, την κάποια άκίνησία του, την κοινότοπη ίσως ύπόθεσή του και την έλλειψη βαθύτερης συγκίνησης που μόνο στην τελευταία πράξη (όταν έξομολογείται ή γυναίκα) κάνει άρκετά έντονα την εμφάνισή της.

Δεν είναι όμως μόνο ο διάλογος, ως μη γελιόμαστε, δε θάφτανε μόνο αυτός, με τη χάρη και την έξυπνάδα του, να κερδίσει μιá καλλιτεχνική νίκη. Είναι κι' ή ψυχολογία των ήρώων που είναι πολύ πρωτότυπα δοσμένη, και άληθινή ιδιαίτερα της Ίλόνας. Κι' είναι κυρίως το παίξιμο.

Η κ. Μαρίκα Κοτοπούλη έδειξε άλήθεια έντελώς πρωτότυπη την ήρωίδα και σύγχρονα τόσο άληθινή, τόσο γυναίκα. Και στις συναισθηματικές σκηνές έπειθε και συγκινοϋσε και στις μαχητικές και περήφανες ώρες της ήταν άκαταγώνιστη. Όποιο ρόλο και να ζωντανέψει, αισθάνεσαι πως τον πλουτίζει με την εξαιρετική της προσωπικότητα.

Άξιος άνταγωνιστής, σαν συναισθηματικός της αντίπαλος, ο κ. Γιώργος Παπάς. Υπογράμμισε με έπιτυχία την άλυγισία και την πικρή ειρωνεία του ήρωα.

Τη δεύτερη ιδιαίτερα, στις βουβές σκηνές, με το σαρδονικό χαμόγελο και τη σατανική μάσκα που έκρυβε με πείσμα τον έρωτα μέσα του. Πολύ εύγενικός και ανθρώπινος κι' ο κ. Άρώνης σά σύζυγος.

Άντίρρηση έχω για τα δυο άλλα πρόσωπα του έργου. Η κ. Μυράτ είναι εξαιρετικά καλή πάντα σε εύγενικούς τρυφερούς ρόλους. Όπου και σ' αυτό το έργο, έστω και ύποκριτικά, ήθελε να δώσει αυτό τον τύπο, ήταν καλή. Μά στις άλλες ώρες της έδινε την έντύπωση πως προσπαθούσε ν' άποδώσει το ρόλο, μά δεν τον ζούσε. Ο κ. Καρούσος ίσως νάκανε δ,τι μπορούσε, μά ο ρόλος τον έχει άδικήσει. Θυμούμαι τί έπιτυχία είχε στην άπόδοση άλλων ήρώων, ιδίως άνώτερων ανθρώπων με άχτινοβολία προσωπικότητας γύρω τους, και δε μπορώ ναποδώσω την μέτρια εμφάνισή του σ' αυτό το έργο παρά στο άκατάλληλο ίσως του ρόλου.

Το σκηνικό, μ' όλο που έβλεπες πως κάθε λεπτομέρειά του ήταν άπαραίτητη, το αισθανόσουν στο ύνολό του πολύ μεγάλο. Συντελούσε ίσως σ' αυτή την έντύπωση κι' ή έλλειψη δράσης και τα λίγα πρόσωπα, μόνον πέντε, που λαμβάνουν μέρος στο έργο. Η μετάφραση του κ. Άργυροπούλου είναι πολύ ζωντανή.